

Fabricile și uzinele Sibiului comunist sunt acum doar amintiri și istorie. „La vremea respectivă, Independența era recunoscută ca mecanicul șef al țării”

22 Mar 2013 08:53:24

Autor: **Ramona Găină**

Mii de angajați, export, singura fabrică de cântare din România, stofe apreciate în toată Europa, componente pentru centrala nucleară de la Cernavodă, o fabrică de marochinărie care exporta de 14 milioane de dolari pe an. Sunt doar câteva din întreprinderile care au așezat Sibiu de dinainte 1989 în primele 10 orașe din România în ceea ce privește industria.

Mii de oameni mergeau în fiecare dimineață la serviciu în fabricile și uzinele etalon ale orașului care a fost, și în perioada comunistă, unul din cele mai bine dezvoltate din România.

„Industria din Sibiu era una dintre primele 10 industrii, din câte îmi aduc eu aminte, era foarte bine dezvoltată și îmi aduc aminte că industria foarte bine sprijinea în perioada aia agricultura, și fiecare fabrică mare sau uzină mare avea alocat și un CAP”, spune Teodor Ancuța, acum renumit om de afaceri și fost președinte al Bursei din Sibiu, pe vremuri aflat la conducerea mai multor unități agricole din județul Sibiu.

Județul avea de toate, de la fabrici de marochinărie, stofe sau covoare, la întreprinderi care produceau cântare sau piese pentru centrala nucleară de la Cernavodă.

„Era uzina de la Mârșa care producea bascule, remorci, exporta bascule de 100 de tone și 160 de tone în toată lumea asta, ce amplasare luase acea uzină, era Independența care producea inclusiv pentru centrala nucleară de la Cernavodă, făceau foarte multe piese pentru celelalte industrii, la fel Compa.

Balanța, care era singura fabrică din țară care producea cântare, a dispărut, una dintre cele mai mari a fost 13 Decembrie, de marochinărie, exporta de 14 milioane de dolari pe an, Flaro, care făceau stilouri, pixuri, componente pentru industrie, Mondexul era și atunci printre cele mai renumite fabrici de ciorapi, Drapelul Roșu – tricotatele, Retezatul care făceau tot felul de piese, tot componente pentru industrie, Libertatea, cu cea mai bună stofă, Steaua Roșie care împreună cu Libertatea produceau stofă de cea mai bună calitate în Europa aproape, renumite, Steaua Roșie lucra pentru Germania.

În industria din România, în perioada aceea, se închideau toate ciclurile procesuale, de la materia primă la produsul finit, nu se vindeau materii prime. Erau mii de angajați la fiecare, nu era șomaj în perioada respectivă, și Sibiu era un oraș închis, atunci nici nu puteai să-ți faci buletin de Sibiu, nu puteai să intri în Sibiu decât dacă erai sibian sau prin concurs, eu știu că nu aveai nicio șansă decât dacă erai sibian să intri să lucrezi”, rememorează omul de afaceri.

Amintiri despre „întreprinderile românilor”

Într-un birou de pe strada Andrei Șaguna, două povești curg între zâmbete de nostalgie, amintiri și, discret, o lacrimă în colțul ochilor când povestea ajunge la o hală uriașă din care nu a mai rămas decât un zid care se vede în fugă, din ochiul de geam al unui autobuz.

Constantin Carauleanu are 73 de ani și a lucrat 28 de ani în Turnătoria de la Independența. De la început, retează sec propoziția mea cu întreprinderile comuniste. „Nu ne bazăm pe ideea de întreprinderi comuniste, întreprinderile românilor au fost, pentru că toți, indiferent că am fost membri de partid sau nu, că am fost nomenclaturiști, că n-am fost, au fost întreprinderile noastre.

Independența, sub ochii noștri a crescut, s-a dezvoltat și a produs mașini unelte, foarte multe produse de mare importanță pentru economia națională și în special, în ultimul timp, pentru unitățile de la Cernavodă. Noi în 1989 lucram piese pentru unitatea 4 de la Cernavodă în diferite secții”, rememorează fostul maestru.

A găsit în 1962, când s-a angajat, 5.000 de angajați. În anul Revoluției, ajunseseră la aproape 8.500.

„Era o hală și acum a mai rămas un zid – să o distrugi de tot și să o dai la fier vechi și din fosta Cazangerie să mai rămână un zid asta mi se pare o crimă împotriva economiei naționale”, spune apăsător Constantin Carauleanu.

Colegul și prietenul lui de o viață, Gheorghe Georgescu, în vârstă de 72 de ani, a lucrat la Independența 31 de ani, toți la Cazangerie. „Utilaje pentru industria chimică, pentru fabricile de ciment am făcut în Cazangerie, pentru industria energetică, toată conducta care există pentru hidrocentrale s-a făcut în Cazangerie. Pe vremea aceea toate prototipurile de utilaje care intrau în țară se făceau la Independența. La vremea respectivă Independența era recunoscută ca mecanicul șef al țării”, povestește Georgescu.

Secția lui lucra în proporție de 65 la sută pentru export, Turnătoria 25-30 la sută. Acum, din goana autobuzului, vede rămășițele „din 4 hale – un zid” și recunoaște că, uneori, își șterge în treacăt câte o lacrimă. Iar când merge în vizită cu grupuri de pensionari în capitală, la Casa Poporului, nu uită niciodată să le spună că multe din lucrurile de acolo au fost făcute la Sibiu.

„Construcția metalică a Casei Poporului, o parte, a fost confecționată în secția Cazangerie. De câte ori mă duc și vizitez cu colegii mei pensionari Palatul Parlamentului le spun - candelabrele de acolo sunt făcute la Vitrometan Mediaș, perdele și draperii sunt confecționate manual și la mănăstiri din județul Sibiu, covoarele sunt și de la Cisnădie”, povestește Gheorghe Georgescu.

Supraviețuitorii

Puține din renumitele fabrici comuniste au supraviețuit la Sibiu. Compa este un exemplu de succes, însă cu implicarea unui investitor german, Steaua Roșie merge bine, tot cu capital privat nemțesc, Mondexul a rămas pe piață.

„Mârșa cred că au spre 50 de angajați, deci este spre lichidare, Independența nu, Compa merge, au venit și nemții cu Bilstein, Balanța nu mai este, 13 Decembrie la fel, Libertatea e terminată, Steaua Roșie merge, sunt investitori nemți, toată este privată, nu mai este nimic românesc. Cred că per total niciuna nu are, în afară de Compa, mai mult de 5-10 la sută din cât a avut, a murit industria aia care producea”, încheie omul de afaceri Teodor Ancuța.